

Lärarhandledning

1795

Niklas Natt och Dag

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

Gymnasiet, komvux
grundläggande och gymnasial
nivå, SFI

Antal lektioner:

8-10

Om handledningarna:

Till boken 1795 finns förutom denna handledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också hela eller delar av elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras kort boken och författaren. Därefter ges förslag på hur 1795 kan introduceras, ett förslag på gemensam läsning och en uppgift som kan användas efter läsning.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson,
www.jennyedvardsson.se.

Förmågor

Svenska gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Kunskaper om centrala svenska och internationella skönlitterära verk och författarskap samt förmåga att sätta in dessa i ett sammanhang.
- ▶ Kunskaper om genrer samt berättartekniska och stilistiska drag, dels i skönlitteratur från olika tider, dels i film och andra medier.
- ▶ Förmåga att läsa, arbeta med och reflektera över skönlitteratur från olika tider och kulturer författade av såväl kvinnor som män samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.

Svenska komvux grundläggande nivå

- ▶ Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- ▶ Lläsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften.
- ▶ Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

Svenska som andraspråk gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Förmåga att kommunicera i tal och skrift och anpassa språket till ämne, syfte, situation och mottagare.
- ▶ Förmåga att använda ett rikt ordförråd på ett sätt som är relevant för sammanhanget.
- ▶ Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur i skilda former och från olika delar av världen.

Svenska som andraspråk komvux grundläggande nivå

- ▶ Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- ▶ Välja och använda språkliga strategier.
- ▶ Läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften.
- ▶ Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

SFI

- ▶ Att läsa och skriva svenska.
- ▶ Att tala, samtala, läsa, lyssna och förstå svenska i olika sammanhang.
- ▶ Att anpassa språket till olika mottagare och situationer.

Boken

Boken 1795 är fortsättningen på romanerna 1793 och 1794. Den forne slavhandlaren Tycho Cetons framgång är över. Han stryker nu runt i Stockholm och smider på en plan. För att få tillbaka sin ställning ska han ställa till med ett storslaget och grymt spektakel, brutalare än något annat Stockholm tidigare skådat!

Emil Winge har bestämt sig för att stoppa Ceton, men hans vapendragare Mickel Cardell är upptagen av jakten på den försvunna Anna-Stina Knapp. Myndigheterna bryr sig inte om Tycho Cetons upptåg. Hur ska Winge ensam kunna hindra Ceton från att genomföra sin blodiga plan?

Detta är sista delen i Bellman noir-trilogi.

Författaren

Niklas Natt och Dag är född 1979 i Stockholm. Han arbetar som skribent och författare. Första delen i serien Bellman Noir, boken 1793, har tilldelats flera priser.

Inför läsningen

Då 1795 bygger på de två andra böckerna i serien, 1793 och 1794, kan det vara bra att starta upp läsningen med att kort beskriva karaktärerna från de första delarna. Då boken utspelar sig i historisk tid kan det vara intressant att sätta in boken i en historisk kontext. Visa bilder och konstverk från Stockholm från denna tid. Diskutera hur Stockholm såg ut då jämfört med nu. Hjälp eleverna få en historisk referensram exempelvis genom Niklas Natt och Dags promenad genom Stockholm, www.selmastories.se/artikel/ska-vi-ga-en-promenad-genom-stockholm-som-det-sag-ut-1793-du-och-jag/

Under läsningen

Låt eleverna vara aktiva under läsningen genom att arbeta med olika uppgifter. Uppgifterna kan göras efter varje kapitel eller efter att eleverna läst en del (boken är uppbyggd av 5 delar).

Skriv nyckelord och sammanfatta därefter kapitlet/delen

Låt eleverna skriva upp nyckelord från det lästa kapitlet eller bokdelen. De kan sedan använda nyckelorden för att skriva en kort sammanfattning av det lästa.

Skapa frågor

Låt eleverna skapa frågor till det lästa kapitlet/delen. Frågorna kan de diskutera med sina klasskompisar.

Citat från det lästa

Låt eleverna plocka ut citat från texten. Det kan vara citat som väcker frågor, tankar eller känslor.

Efter läsningen

Diskussion

Låt eleverna efter sin läsning i smågrupper diskutera boken utifrån frågorna de skapat och citaten de samlat.

Elevhandledning

1795

Niklas Natt och Dag

Boken

Boken 1795 är fortsättningen på romanerna 1793 och 1794. Den forne slavhandlaren Tycho Cetons framgång är över. Han stryker nu runt i Stockholm och smider på en plan. För att få tillbaka sin ställning ska han ställa till med ett storslaget och grymt spektakel, brutalare än något annat Stockholm tidigare skådat!

Emil Winge har bestämt sig för att stoppa Ceton, men hans vapendragare Mickel Cardell är upptagen av jakten på den försvunna Anna-Stina Knapp. Myndigheterna bryr sig inte om Tycho Cetons upptåg. Hur ska Winge ensam kunna hindra Ceton från att genomföra sin blodiga plan?

Detta är sista delen i Bellman noir-trilogi.

Författaren

Niklas Natt och Dag är född 1979 i Stockholm. Han arbetar som skribent och författare. Första delen i serien Bellman Noir, boken 1793, har tilldelats flera priser.

Textfrågor ?

Till denna bok finns det frågor till bokens alla kapitel. Läs igenom frågorna som tillhör kapitlet innan du börjar läsa själva kapitlet. Vissa svar kommer du att hitta direkt i texten. Andra svar hittar du mellan raderna. Du måste alltså dra egna slutsatser utifrån det du läst. Det finns också en del frågor där du ska skriva vad du själv tycker. Frågorna är samlade för tre kapitel åt gången.

Del 1: Efter branden hösten 1794

Kapitel 1, 2 och 3 (sida 7–16)

1. Mickel vill stanna kvar och ta sitt straff. Vad är det han har gjort?
2. Vad bestämmer sig Emil och Mickel för att göra?
3. Vem är Miranda och varför vill hon att Tycho ska döda henne?
4. Vad gör en människohandlare?
5. Varför måste Dülitz hitta flickan Anna Stina Knapp?

Del 2 Mickel och Emil: Jakten

Våren och sommaren 1795

Kapitel 1, 2 och 3 (sida 17–29)

1. Varför går Mickel till sjöfolket?
2. Vem är Isak Blom?
3. Varför vill inte polisen efterlysa Tycho?
4. Vad ska Emil göra i Saxnäs?

Kapitel 4, 5 och 6 (sida 30–38)

1. Vem är Lisa Ensam? Hur känner hon Anna Stina Knapp?
2. Varför är det så viktigt för Ullholm att hitta brevet som Anna Stina Knapp har?

Kapitel 7, 8 och 9 (sida 39–50)

1. Dülitz darrar av rädsla när Mickel lämnar honom. Vad är det han är rädd för?
2. Vad är anatomi för något?
3. "Tycho Ceton lever för att se andra dö" står det på sidan 45. Vad menar författaren med det?
4. Varför kastar sig vakterna över Mickel och inte över Tycho?

Kapitel 10, 11, 12 och 13 (sida 51–60)

1. Mickel talar med en gatflicka. Vad innebär det att vara en gatflicka?
2. Polisen har hittat ett lik. När Emil undersöker det får han hjälp av sin döde bror. Hur går det till när hans bror hjälper honom?

Del 3 Tycho Ceton: Maskeraden

Våren och sommaren 1795

Kapitel 1, 2 och 3 (sida 63–75)

1. Tycho behöver hitta ett nytt ställe att bo på. Hur tänker han lösa det?
2. Vad tror du att det är för maskerad som Tycho planerar?
3. På vilket sätt, tror du, att Lars Svala och församlingen ska vara lösningen på Tychos problem (sida 72)?

Kapitel 4, 5 och 6 (sida 76–84)

1. Vad innebär det att vara gesäll?
2. Vad menar pojkarna Albrecht och Wilhelm när de säger att djävulen har följt dem (sida 77)?
3. Eumeniderna röstar ja till Tychos förslag. Vad tror du att det är som han föreslagit?
4. Varför får inte Tycho vara med i Lars Svalas församling längre?

Kapitel 7, 8 och 9 (sida 85–93)

1. Vad är Makalös för något?
2. Vad är det som händer på maskeraden?

Del 4 Anna Stina: Efterlysningen

Våren och sommaren 1795

Kapitel 1 och 2 (sida 95–105)

1. Vem är Elias Dumbom?
2. Varför tar Elias hand om Anna Stina?
3. Elias bestämmer sig för att gå med Anna Stina till adressen som står på pappret. Varför gör han det?

Del 5 Skärvor av en spegel
Hösten och vintern 1795
Kapitel 1, 2 och 3 (sida 107–118)

1. Varför är det så viktigt för Tycho att bli invald i Eumeniderna?
2. Vad betyder ordet palt?
3. Hur vet Emil att pojkarna dog på samma plats?

Kapitel 4, 5 och 6 (sida 119–128)

1. Vad står det i brevet som Mickel tog från palten?
2. Emil besöker Lars Svala. Varför gör han det?

Kapitel 7, 8 och 9 (sida 129–142)

1. Tycho ljuger för Anna Stina. Varför gör han det?
2. Tycho vill att Anna Stina ska komma tillbaka till livet igen. Hur får han henna att börja prata?
3. Anselm Bolin träffar Emil och hotar honom. Hur reagerar Emil på hotet?

Kapitel 10, 11 och 12 (sida 143–150)

1. Varför får inte Emil dricka alkohol?
2. Anna Stina ska hämnas Mickel men väljer att låta honom leva. Hur ska Mickel blir förlåten?

Kapitel 13, 14 och 15 (sida 151–159)

1. Mickel får tag i listan med namnen på Eumenidernas inre krets. Han väljer att inte lämna den direkt till Emil. Vad tror du det beror på?

Kapitel 16, 17 och 18 (sida 160–168)

1. När poliserna kommer för att ta hand om Eumeniderna blir det inte som Emil hade hoppats. Vad beror det på?
2. Mickel får ta med sig Tycho. Vad tror du att Mickel ska göra med Tycho?

Kapitel 19 och 20 (sida 169–174)

1. Mickel låter Tycho frysa ihjäl. Tycker du att han gör rätt?
2. I slutet av kapitel 19 står det att Mickel tar av sig rocken. Vad tror du kommer hända?
3. Hur tror du det kommer att gå för Emil på dårhuset?

Epilog

Våren 1796 (sida 75–178)

1. Hur tror du det kommer att gå för Anna Stina och Lisa?
2. Om du fick beskriva romanen 1795 med tre ord, vilka tre ord skulle du välja?

Skrivuppgift

1795 brukar klassas som en historisk deckare. I denna uppgift ska du:

- ▶ Presentera genren historisk deckare
- ▶ Diskutera hur boken 1795 passar in i denna genre
- ▶ Lyfta fram det som eventuellt gör att 1795 skiljer sig från andra historiska deckare

Använd exempel från romanen för att exemplifiera och tydliggöra dina tankar och åsikter. Skriv cirka 1 sida.

SFI – verbformer

I denna uppgift ska du skriva in rätt verbform på de tomma raderna. Du väljer mellan dessa verb, som står i grundform. Vissa verb kan användas flera gånger.

Vara	Kämpa	Förstå	Ha	Hända	stå	Brinna
Ligga	Finna	Tömma	Stå	Starta	Släcka	

Det _____ morgon i Stockholm.

Solen _____ upp över Hornsberget.

Igår _____ det ett barnhem här.

Nu _____ det borta.

Det _____ ner.

Kvar _____ bara en rykande sothög.

Trötta brandmän _____ hinkar med vatten över de glödande resterna.

De har _____ för att _____ elden hela natten.

Under ett träd en bit bort _____ Mickel Cardell och Emil Winge.

De försöker _____ det hemska som _____.

Mickels hår _____ bortbränt, han _____

brännblåsor överallt, ansiktet _____ smutsigt av blod och sot.

På marken bakom dem _____ en död man.